

KERODNJA DANICA.

Katolški cerkveni list.

№ 49.

V Četertik 5. Grudna.

1850.

Sedajni obšir katolske cerkve.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko. (Dalje.)

Peter Pazman.

V l. 1574 je bil v Velikim Varadinu rojen Peter Pazman. Njegovi stariši so bili plemenitniga ne bogatiga rodu in kalvinske krivoveri; oče je bil Nikolaj Pazman in mati Margareta Massai. Per 13 letih je mladi Peter že popustil kalvinstvo in postal katolčan; s 17 leti je bil že Jezuit. Noviciat je dostal v Krakovim, modroslovske šole je obiskoval na Dunaji, bogoslovske v Rimu per učenicah svojiga reda; potlej je bil profesor v Gradcu, kjer je pridno modroslovstvo in bogoslovstvo učil. Iz Gradea je bil kakor misijonar na Ogersko poslan. Kadar so protestantje v deželnim zboru l. 1608 tirjali, da bi bili Jezuiti iz dežele spojeni, se je Peter Pazman za-nje oglašil; pismo (apologio) je dal na svitlo, kakor nekdanj Justin, Tertulian, in ga je sam v zbor pernesel. Zapopadek te apologije je ta:

„Tožite red (orden) Jezuitov, pa dopustite mu tudi, da se zagovarja. Ogerska pravica ne perpusti nikogar obsoditi, ako ni poprej tožen in slišan bil; mogoče je, da so posamezni Jezuiti zašli in hudo storili, ali od tod še ne izhaja pravica ves red spoditi. Ali se sme celo mesto, vse plemenitstvo kaznovati, če so se posamezni mestnjani ali plemenitniki pregrešili? Ali je mar krivica do tih, ki se ne morejo braniti, perpušena? Ne kralj, ne deželni zbor ne sme kakiga ogerskiga plemenitnika iz dežele izgnati, dokler ta ni tožen in slišan. Veliko Jezuitov je plemenitniga rodu. On, Pazman, sam je iz že 300 let stare plemenitne rodovine; kdo zamore toliko plemenitnikov, ki jih red šteje, samo zavoljo tega iz dežele spoditi, ker so Jezuiti? On, Pazman, kliče Boga, kralja, celo deželo, cel svet na pričó, da se bo na svoje plemeniške pravice opiral, in da brez tožbe, brez obsojenja dežele živ ne bo zapustiti hotel. Vi, protivniki Jezuitov se zgovarjate na pogoje miru med Rudolfam in Bockai-am; ali te pogoje perpustijo

vsim stanovam po njih veri brez opoviranja živeti, in katolčani pravijo enoglasno, da pregnati Jezuite, ki so njih spovedniki, pridgarji in učenci otrok, bi se reklo te pogoje ovreči. Ali bi se protestantje ne pertožili, če bi kralj vse pastorje, ki niso rojeni Ogri, ali nar bolj učene iz med njih iz dežele pregnati hotel? Bockai-oviga miru pogoje pravijo, da se imajo cerkve, ki ste si jih katolška in protestantska stranka ena drugi vzele, nazaj dati; zakaj se tedaj ustavljate Jezuitam dati nazaj cerkve, ki ste jih jim vzeli? Te pogoje pravijo dalje, da naj opatije in proščije ostanejo v svojim stanu, po njih viru (štiftungu), torej naj tudi Turoška proščija Jezuitam ostane, zakaj ti so jo imeli, preden je bil Bockai punt napravil. Če pa rečete, da imenovana pogoja ne zadeva sedajnih posestnikov, ampak perve posestnike, tako naj se pa tudi vsi klostri Benediktinarjev, Norbertinarjev in Bernardinarjev postavijo in naj se jim dajo nazaj vse posestva, ki jih zdaj deželski gospodarji imajo. Pogoje Bockai-oviga miru poterdijo pravice darovanja (donationis) in patronata kralja, kralj Rudolf je Jezuitam Turoško proščijo dal, in tako se Jezuitam ne sme odreči pravica do te proščije in sploh ne pravica lastino imeti in se tu in tam vseliti.“ Iz teh besedi se vidi, da se je Pazman brez strahu in poln vne me vlekel za Jezuite in katolško vero sploh, zoper njene protestantske protivnike kakor nekdanj v Cezareji sv. apostelj Pavel pred poglavarjem Festam in kraljem Agripam zoper hudobne Jude (Djanj. apost. post. 25 in 26). In kaj so te Pazmanove besede zdale? Večina ogerskih stanov je bila protestantska, palatin je bil Kalvinec; ali kakor Fest in Agripa sv. Pavlu nista mogla zoperstati, tako tudi protestantje ne Pazmanu. Premagani od resničnosti in pravice njegovih besedi, se Jezuitam niso več zoperstavili, — ti so v deželi ostali. Slava takratnim protestantskim stanovam; oni osramotijo sedajne kričavce od enakopravnosti, ki pravico vedno v ustih, v djanji pa krivico kažejo. Sardinska vlada in stanovitni škofje v Turinu, Kaliari itd. in mnoge dogodbe l. 1848 to spričujejo.

Ko je bil tedaj vihar protestantskiga stiskanja odgnan, se je Pazman s pomnoženo vne mo misli-

jonskiga dela poprijel. Poln previdnosti in spoznanja človeštva je vedil, de se more spreobrnjenje per teh visokih stanovih perčeti, ako se sme upati, de bo tisto stanovitno. Teh tedaj se je on lotil, stermelo je vse nad njegovo zgovornostjo, učnostjo in vnemo, ktera je iskala le zveličanja duš in je bila prosta od vsiga samoprída, — in bil je tako srečin čez 30 nar imenitniših rodovin Ogerskiga od protestanske krive vere k edinozveličavni katolški veri spreobrniti. De bi te v veri poterdil, in druge, do kterih sam priti ni mogel, za spreobrnjenje ginil, je spisal bukve „Kalanz“ (vodja na potu), kterih sad je res velik bil; oné še dandanašnji od učenosti Pazmanove pričujejo. Natanjkna modrost, lep madjarski jezik, ki je še zdaj posnemanja vredin, mikavna sprememba tvarine in njeno resnobno popisvanje je tem bukvam veliko bravcov perdobilo, — in jih veliko ginilo, de so v katolško cerkev nazaj persli.

Slava in zasluge Pazmana so se po Ogerskim čé dalje bolj svetile; v l. 1615 je bil umerl ostrigonski nadškof in kardinal Franc I. grof Forgač, učence slavniga in pobožniga Roberta Belarmina, in cesar Matija je zdaj velikiga misijonarja Pazmana za ostrigonskiga nadškofa namenil. Ker Jezuitam ni perpušeno v visoke službe cerkve stopiti, mu je papež Pavel V. dovolil iz reda iti. Matija ga je storil prošta v Turoču in 28. kimovca 1616 je postal nadškof v Ostrigonu.

Dvorna kamra mu je sicer veliko pogoj napisala, ktere bi mogel kakor nadškof spolnovati, pa branil se jih je stanovitno in imenoval vsako pogodbo, s ktero so mu nadškofijo ponudili, simonio. Dvorna kamra (nar vikši ânancialna gosposka) je mogla jenjati, in je prav storila; zakaj boljši in k večimu občinskemu pridu bi ona nadškofijskih prihodkov ne bila zamogla obrniti, kakor jih je Pazman obrnil.

(Dalje sledi.)

Pokopovanje protestantov v katolških farah.

Častiljivi gospod Valentin Riedl, škof v Regensburgu, so 25. roznika 1850 duhovšini svoje škofije lep nauk dali, kako se ima zadržati per pokopávanji protestantov, ki v njenih farah umerjajo, namreč :

1. Protestant, ki v katolški fari umerje, zamore na katolškim pokopališi pokopan biti, čé protestantje tam svojiga pokopalisa nimajo. Cerkev sicer prepove (c. 8. X. de hæret.) (V. 7.) te, ki so zunaj njene občine umerli, na žegnano zemljo pokopovati, ali zadeve časov in deržav so cerkev naklonile, od te prepovedi jenjati.

2. Ako so protestantje, ki v katolški fari prebivajo, v svojo faro vpisani (ausgepfarrt), je njh pokopovanje protestantovskimu pastorku prepustiti, in katolški fajmošter nima tu clo nič opraviti.

3. Ako taki protestantje še niso v svojo faro vpisani, ima katolški fajmošter pravico jih pokopati; vender ne sme on pokopovanja nikoli braniti protestantovskimu pastorku, čé se ta pokličé. Pastor pa mora poprej katolškimu fajmoštru naznati, de bo on pokopal. Katolški fajmošter zapiše tak pogreb v svoje bukve in ne prejme nobeniga plačila.

4. Ako protestantovski pastor pokoplje, se ima katolški fajmošter sleherniga vdeležja per pokopovanji zderžati.

5. Ako kdo katolškiga fajmoštra prosi, de bi on mertviga protestanta pokopal, je prosivec §§. 2. 3. tega raspisa opomniti. Čé le ne nehaprositi, in čé protestantje še niso popolnoma v svojo faro vpisani, zamore katolški fajmošter po §. 6 pokopati. Ako so protestantje pa že v ktero protestantiško faro vpisani, so prošnje per katolškim fajmoštru za pokopanje vselej na pastorka zaverniti, in še le, kadar pastor sam želi, de bi katolški fajmošter pokopal, sme ta prošnjo uslišati.

6. Ako naprošeni katolški fajmošter pokopuje protestanta, ki je že konfirmiran, to je: doumeten in slovezno v protestansko družbo vzeti, tako spremi on merliča v talarji brez roketa (korroka) in brez stole k grobu kakor pričá. Zraven se pa ne smenobene ceremonije poslužiti, ne žegna storiti in nobene molitve (tudi za vse mertve ne) izreči. Ko je truga že v grob položena, sme, čé hoče, z lopato persti nanjo vreči in reči: „Spomni se, o človek, de si prah in de se boš v prah povernil“. Pridiga se ne sme imeti brez posebniga pervoljenja škofa. — Ako pa ranjki še ni bil konfirmiran, t. j. ako se še ni bil vedama in po vunajnim djanji (äusserer Akt) iz cerkve, v ktero je bil po sv. kerstu stopil, podal, zamore po katolški šegi pokopan biti. — Ako katolški fajmošter pokoplje, sme tudi navadno plačilo (stolo) vzeti.

7. Per pokopovanji protestantov, naj jih že ali katolški fajmošter ali njih pastor pokoplje, se sme zvonjenje samo v pokopališki kapeli dopustiti. Le tam, kjer se protestantje tudi katolške cerkve poslužujejo (Simultaneum), ali kjer imajo po pogodbah (Verträge) zavarvane pravice se zvonov v farnih, podružnih in družih cerkvah poslužiti, — se jim sme tudi v teh zvoniti. Ravnotako jim ni raba družiga žegnaniga orodja perpustiti.

8. Ker do zakladov gnad katolške cerkve uni nobene pravice imeti ne morejo, ki zunaj njene občine umerjajo, — tako se po umerlim protestantu ne smejo ne bile ne kak spomin imeti; ravno tako tudi nobena maša za-nj brati, tudi una ne, ki je za vse verne mertve. Torej se tudi ne sme nobeno plačilo (stipendium) za maše po njem vzeti.

Cerkve s tem ukazilam nikogar ne sodi; ona prepusti mertve božji milosti, to de ona ne more nobeniga po njegovi smerti svojiga imeti, ki v življenji njen ud ni bil.

Božjo službo in cerkvene slovesnosti obhajati po umerlim, ki ni bil ud katolške cerkve, bi vero, de zunaj cerkve ni zveličanja, majalo, in nemarnost v veri podpiralo. — Pa tudi za mertve katolške sorodnike kakiga protestanta ali za vse verne mertve se ob pokopovanji protestanta ne sme božja služba opravljati, ker bi to katolške verne motiti utegnulo. Sosebno se to ne sme goditi ob dnevu pokopovanja, ne osmi, trideseti dan ali ob obletnici, ker bi ljudje lahko mislili, de se ta za mertvim protestantom opravlja. — In ako kdaj protestantje za svoje ranjce katolške sorodnike ali za verne mertve sploh božjo službo imeti želé, se more poprej ljudstvu oznaniti, za ktere ljudi se bo božja služba opravila.

K sklepu je vsim duhovnam oistro naročeno, de naj se na tanjko po teh postavah ravnaajo.

Take postave imajo duhovni na Bavarskim, kjer vender med 3 milijoni in 50.000 katolčani milijon in 520.000 protestantov prebiva, — kjer

ste kraljici Terezija (Ludovikova) in Marija (Maksimiliana II.) protestanke. Tako se ukaže v Regensburgu, kjer je med 24.000 prebivavci 8000 protestantov. Te postave so v pogodbah bamberškiga nadškofa in protestanškiga vikšiga konsistorija storjene in od kraljeve vlade 2. grudna 1836 in 3. novembra 1847 poterjene.

Na te postave bi se smel tudi v Ljubljani pozir imeti, kjer so letas protestantje per svojih poglobih ne le zvonjenje v katolskih farnih cerkvah, ampak tudi pridige od pastorja na pokopališi sv. Kristofa imeli!

Valentin Sezun.

Edina pot v nebesa

ali

podučenje od razločkov prave katolske vere
memo drugih nekatolskih ver.

(V pogovorih med duhovnim pastirjem in vernikom.)

Spisal Peter Hieinger.

Pervi pogovor namesti predgovora.

Potrebno razločka katolske vere memo drugih ver poznati.

Vernik. Naj mi ne zamerijo, duhovni Gospod Oče! ako se prederzнем, Jih v neki posebni reči sveta in podučnja prositi. Časih so že Oni rekli, de ni vse za dobro sprejeti, kar je natisnjeno, desiravno ima na videz sveto podobo; de so časih kake vraže, časih tudi kake zmote. Tukej so mi prišle bukvice v roke, ktere se mi nekako čudne zde; ne vem, kaj od njih misliti.

Duhovni pastir. Kažite, kaj imate taciga noviga seboj?

V. Vidijo, niso sicer velike bukvice, pa kakor sim jih pregledoval, se mi je hotlo nekako pred očmi mešati.

D. Že poznam, kaj ste dobili; to je Brama evangeljske vere. Kaj se vam tako čudno v teh listih dozdeva?

V. Od neke evangeljske vere je pisano tukej; ne vem, kaj hoče to reči. Mi pravimo po navadi keršanska ali katolska vera; kaj je mar evangeljsko kaj družiga? sej je naša katolska vera po naukih s. evangelija. In potem je v teh bukvicah beseda od več potov do nebes; s. evangeli zmiraj le od ene govori. In dalje je veliko pripovedovanja, kaj de evangeljci vse imajo, kako de njih vera ni tako revna in prazna, de imajo se več kakor druge vere. Vse letó govorjenje ne vem kam de kaže.

D. Vidite, ljubi prijatelj, dandanašnji se bote se na vsaki strani več noviga učiti mogli; v deželskih postavah vam pride mnogotera neznana beseda na pot, pa tudi v verskih rečeh vsiga s starim glasam in pomenam ne govore vsi. Glejte evangeljsko je v teh le bukvicah nekoliko drugač vzeti, kakor si pa mi sploh mislimo. Evangeljske ali evangeljce se imenujejo tisti, kteri se v svoji veri po Lutru Martinu in po Kalvinu ravnaajo: pravijo namreč, de imajo oni čisti evangeli, mi pa popačeniga ali skorej nobeniga. Ali so zares tako zlo evangeljski, kakor pravijo, tega nočem za zdaj razločiti; pa znate sami soditi, ako besede teh bukvic primerite s tem, kar vam je iz s. evangelija znano.

V. Zdaj pa že vem, od kod so te bukvice; sej sim že slišal od druge vere, ktera bi se tudi rada v naših krajih vselila, in kako de za tisto

vero tempelj zidajo. Pa bi jaz vonder od te vere hotel kaj več slišati; čudno se mi zdi, kako de bi kdo mogel drugo vero imeti. Oni bi mi pač znali kaj več povedati od nje, sej so mi že marsikako drugo reč razložili.

D. Kaj bi mar tudi vi k tisti veri prestopiti hotli, ako bi vam všeč bila?

V. O, Bog obvaruj! pa tako sim nekako radovedin, kakor me poznajo; slabiga namena zares nimam o tem.

D. Sej tudi jaz ne menim slabiga od vas, besedo sim le tako tje vergel. Pa glejte, ljubi prijatelj! jaz mislim, de bi vam se le utegnulo dobro, celo potrebno biti, kaj več od tiste vere in pa od njeniga razločka memo naše katolske vere poznati.

V. Tega bi pa vonder ne bil menil, de bi mi moja radovednost o tem še zamogla v dobiček priti.

D. Je mogoče in je resnično. Glejte, malarji pravijo per izdelovanji svojih podob, de senca se le svetlobo prav vzdigne. Enaka je po svojim tudi v spoznanji katolske vere; pregled raznih zmot in slepotij, v ktere so ljudje o božjih rečeh zašli, ravno nebeske resnice bolj pojasni, in jih toliko lepši, ljubezujivši in dražji pokaže. Dokler človek nič nasprotniga ne vidi, se mu svoje in domače le preveč navadno in malovredno zdi; on v svoji veri rad mlačin prihaja, in tedaj dobiček iz nje v nemar puša. Oživi pa nekako njegova vera, kakor bolj terdo na drugih temote in zmote zadene. Morebiti de Bog po svoji modrosti ravno zato med nami drugo vero se vzdigvati pusti, de bi se naša zaspana vera obudila, naša mlačna ugrela, naša mertva oživila.

V. Jaz sim že mislil v časih, zakaj de naš cesar drugo vero dopusti; zdaj bi pa menil, de se Bog za kaj časa luliko pusti na njivi med pšenico; poterpljenja je tudi treba z zmotenci in padenci.

D. Prav pravite. De pa postavim naš cesar ni tako terd proti ljudem druge vere, ima se tudi drugo stran. Kako pač bodo kralji druge vere s katolčani v svojih deželah ravnali, kakor v Prusii, Holandii ali Anglii, ako bi naš vladar z ljudminjih vere preojstro počenjal? Časi so se namreč spremenili; povsod skorej se z drugačno verniki manj terdo ravna. Pa zdaj, ko se druga vera med nami vzdigniti hoče, je ravno zato bolj dobro in potrebno, nauke tiste vere nekaj več poznati.

V. Kako to menijo?

D. Glejte, na eni strani se je treba zapeljanja varovati, na drugi pa svojo vero zagovarjati. Vselej se tisti ložje nevarnosti ogne, kteri jo pozna, kakor pa uni, kteri nič od nje ne ve. Se je to, de se druga vera rada v taki lepi podobi pokaže, de človeka hitreje zase pridobi; lahko se od tega iz unih bukvic prepričate. Človek bi menil zalo stvarico k sebi spraviti, pa bi kačo v nedrije vtaknil. Vzamite pa tudi, kako hočete človeku, ki bi vam z besedo unih bukvic naprot prišel, odgovor dati, kako se za svojo vero, ki se ondi graja, prav potegniti, kako svojiga prijatla, ki ga sladka in gladka beseda zmotiti hoče, nazaj zaverniti, ako vam od tiste vere ni nič znano?

V. Res je to. Sej me je že enkrat skorajtaka zadela, ko je neka moja žlahtnica, moje tete hči, človeka druge vere hotla moža vzeti. Zadel sim jo enkrat na poti, rad bi jo bil pred takim početkam posvaril, pa sim ji le malo vedil reči. Nisim potem več od te svoje tetnice slišal, morebiti de se je k njeni sreči ta reč razderla.

D. Drugač bi bila zares le nesrečna postala.

V. Zdaj bi Jih pa jaz vunder prosil, ako bi hotli tako dobri biti, mi od tiste vere kaj več povedati; vidim res, de mizamore to več kot v golo radovednost služiti.

D. Rad to storim, desiravno sim v keršanskih naukah že več od tega omenil. V več pogovorih vam hočem razložiti, kaj de vera evangeljcev obseže, in koliko de se naša katolska vera od nje razloči: ob enim potu se ne da vse dopovedati. Mislim pa, de ne bo napak, razun te evangeljske še od drugih ver, ki se keršanske imenujejo, pa so od katolske drugače, vmes toliko omeniti, kolikor bi za vas prav biti utegnilo. Zraven hočem tudi kaj več od tega pristaviti, kar katolčana v njegovi veri bolj poterđiti, in ga praviga ravnjanja proti drugačnovernikam učiti zamore. Ves ta pogovor zna po svojih potih tudi drugim v prid biti.

V. To mi bo všeč; že naprej Jih zato zahvalim, Gospod Oče.

Razgled po keršanskim svetu.

Iz Londona 24. listopada. Kardinal Wiseman je bukvice na svitlo dal, v kterih v 6 velikih členih papeževe naredbe opravičuje in svoje častno ime „Westminster-ski nadškof“ tako zagovarja in razlaga: Pa ta krasno zidana opatija (z zdanjimi anglikanskimi duhovni) in bližnje poslopja niso tisti Westminster-ski del, ki mene zadene. Zraven je namreč drugi kraj, kteri se od te krasnosti silno loči. V starih (t. j. še katolskih) časih bi opatija z veliko duhovni in z obilnimi dohodki zadostila za napravo majhniga raja. Zdaj pa ni tako. Tik Westminster-ske opatije so skrite dvoriša in tesne ulice, gnjezda nevednosti, pogubljenosti in pregrehe, kakor tudi gnjusobe, revšine in ubožnosti. Legar in kolera po tem kraju gospodarita. Tukej prebiva sila ljudi, ki so večidel, vsaj po imenu, katolčani. To je moj Westminster. — Kardinal sklene z ojstrim, pa pravničnim grajanjem, ker so si anglikanski duhovni perzadevali, ljudstvo našuntati, ter se zahvali angleškemu ljudstvu, de se ni k silnim djanjem zapeljati dalo, in katolčanam, de niso hudiga s hudim povernili. — Ni se torej čuditi, če še clo „Globe“ (Palmerstonoviga duha) pravi: „Kardinalov razglas ravno tiste reči omeni, ki so Anglezom gotovo nar bolj všeč“, in če tudi „Daily News“ (prekucovaven časnik) pravijo, de jo je kardinal dobro zadel, de je on mož, ki svet pozna, ki ima ojster pogled, rodovitno domišljijo in de zna pero dobro sukati. — Nar bolj veselo znamenje pa je to, de so Anglezi bukvarja, ki je per njem ta razglas na svitlo peršel, prav za prav oblegli. Po „Universu“ je bilo v 18 urah 20.000 iztisov prodanih. Tudi ene dni sem veliko Anglezov v katolske bukvarnice zahaja bukev si omislit, od katolčanstva prave zaumene zadobiti, od kteriga se zdaj tolikanj govori.

Iz Tersta. Od 11. do 15. listopada se je tudi duhovništvo Terzaško-Kopriške škofije pervikrat duhovnih vaj vdeležilo, ki jih je vodil Dr. Schlör, duhovni vodja Graške duhovšnice. Precastnimu škofu Jerneju Legatu, ki je per vsih vajah sam pričujoč bil in ki je v začetku in na koncu tega pobožniga opravila lepe govore imel, je bilo v veliko tolažbo, de se je na njegov poklic k duhovnim vajam čez 50 duhovnov — več korarjev iz Tersta in Kopra, dekanov, duhovnikov in kaplanov — dragovoljno sošlo. Duhovništvo, govoreče

tri jezike, slovanski, nemški in laški, je hvalilo to naredbo svojiga višjiga pastirja, tolikanj bolj, ker se je per vajah v pravim cerkvenim duhu latinski jezik rabil. Premišljevanja je imel častitljivi Kopriški stolni predstojnik, pobožin in učen starček, ki je bil nekdeji dominikanskiga reda in ki je v postu v več laških mestih, tudi v Rimu z veliko slavo pridigval. Njegovi govori so bili glede na obseg in lice verli in premišljevanjem zelo permerni. Globok in blagoslovin je bil vtis cele pobožnosti za družbo. Tudi mesto za to pobožno opravilo je bilo dobro zvoljeno — ne šumni Terst, ampak malo ur od njega oddaljeno majhno in tiho Kopriško mesto, ki leži na ugodnim otoku jadranskiga morja, s 7000 prebivavci laškiga jezika. Kopar je bila nekdaji posebna škofija, ki je zdaj s Terzaško združena, pa je vunder svoj naslov do danes ohranila; ima veliko stolno cerkev s stolnim korarstvom, kapucinarsk in franciskanarsk samostan. Zadnji leži tik morja in je bil mesto pobožnosti, kamor so od daljnih krajev nemški, laški in slovanski duhovni peršli svojiga duha ponovit. Terzaška škofija, nekdaji v pet škofij razdeljena, (kterih tri so clo nehale, Terzaška in Kopriška pa ste združene) šteje nekoliko čez 300 duhovnov, ki se v Goriski duhovšnici izučujejo. Še le pred malo časom je bilo škofu mogoče, vsaj bogoslovce četertiga leta pred svojimi očmi v Terstu imeti, kjer v hiši Mehitaristov stanujejo. Tolikanj bogati Terst je grozno reven v katolskih cerkvah; pa ravno zdaj eno zidajo, s ktero se bo morebiti kapucinarsk samostan združil. Duhovno pastirstvo je v tem morskim mestu, kar se lahko ve, težavno in malo tolaživno. Vunder se pa zamore od še terdniga škofa mnogo veseliga vspeha nadjati, ako ga bo po svojim poklicu duhovništvo in poglavarstvo podpiralo.

Iz Dunaja. Priprave za nove zakonske postavbe prav dobro napredujejo. Minister bogočastja je toopravilo zročil Beidtelnu, nekdašnjemu svetovavcu vikši sodnije, ki je že od popred kot katolsk pisavec dobroznan; in zdaj je gotovo, de posvetni (civilni) zakon veljave ne bo dobil.

Iz Siležkiga. Povišanje Vratislavskiga škofa Diepenbrocka na čast kardinala je verle Siležke katolike z velikim veseljem napolnilo. Papežev poslanec Viale Prela je v Vratislav peršel slavnimu škofu kardinalske znamenja podat. Duhovnov in neduhovnov je bilo toliko v mestu, de se tega naj starji ne spomnijo.

Iz Tešinskiga okrožja. Tudi v naši strani Vratislavske škofije je novi kardinal Melhior spominek svoje očetovske ljubezni do nižjih duhovnov, posebno do kaplanov na dan svojiga zvišanja postavil, ker je 4. listopada položil v Melhiorov zaklad 10.000 goldinarjev srebra za pobilšanje kaplanske plače. Razun tega je precastiti kardinal za domače siromake veliko milošino dal. Vratislavska mestna bolnišnica je tistidan sprejela 1000 tolarjev, mestne ubožnice pa brez razločka vere 1500 tolarjev.

Oznanilo bukev za sveto leto.

Ravno so na svitlo peršle in se dobé v škofijski pisarnici po 6 kr.: „Molitive per obiskovanji cerkva k zadobljenju odpustika svetiga leta. Od visoko častitljiviga Ljubljanskiga škofijstva. Dobiček se bo obrnil v razširjanje svete katolske cerkve v srednji Afriki, kjer je vesoljni namestnik naš rojak gospod Dr. Ignaci Knobleher.